

ПРОТОКОЛ № 2/2024
засідання обласної координаційної ради
з питань утвердження української національної
та громадянської ідентичності

27 червня 2024 року
м. Житомир

12 год. 00 хв.

Присутні члени обласної координаційної ради:

ДЕНИСОВЕЦЬ Юрій	- заступник начальника Житомирської обласної військової адміністрації, голова координаційної ради
ТКАЧУК Дмитро	- голова громадської організації «Молодіжний інтеграційний центр», заступник голови координаційної ради
КОЗЛОВЕЦЬ Сергій	- начальник Управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА, секретар координаційної ради
ГУМЕННА Людмила	- заступник начальника управління-начальник відділу молодіжної політики та національно – патріотичного виховання Управління національно – патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА
ДЕМБИЦЬКА Ірина	- начальник Управління інформаційної діяльності та комунікації з громадськістю Житомирської ОВА
ДЕНИСЮК Олена	- проректор з науково – педагогічної роботи та молодіжної політики Державного університету «Житомирська політехніка»
ДУШКО Анатолій	- начальник Управління культури та туризму Житомирської ОВА
КОРНИЙЧУК Валерія	- член Національної скаутської організації України «Пласт» Житомир
ЛУЖКО Ганна	- начальник Служби у справах дітей

Житомирської ОВА

- МАРТИНЧУК Іван - проректор науково-педагогічної роботи, соціального та гуманітарного розвитку Поліського національного університету
- ПОЛІЩУК Тетяна - головний спеціаліст відділу молодіжної політики та національно – патріотичного виховання Управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту Житомирської ОВА
- САЛІМОНОВИЧ Юрій - заступник начальника Управління професійної (професійно – технічної), фахової передвищої, вищої освіти та інноваційної діяльності – начальник відділу професійної (професійно – технічної) освіти Департаменту освіти і науки Житомирської ОВА
- ТИЧИНСЬКИЙ Сергій - голова обласної федерації сучасного п'ятиборства
- РЕЦЬ Олександр - заступник начальника - начальник відділу морально – психологічного забезпечення та зв'язків з громадськістю Житомирського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки
- УВАСВА Олена - директор ТОВ «Заклад освіти «Успіх»
- ХРОМОВА Вікторія - завідувач сектору мобілізаційної роботи апарату Житомирської ОВА
- ПАВЛЮК Микола - заступник командира по роботі з особовим складом військової частини 3047 Національної гвардії України

ВСЬОГО: 17 осіб

ЗАПРОШЕНІ:

Заступники начальників районних військових адміністрацій, заступники голів міських, селищних, сільських рад.

Порядок денний:

1. Осередки викладання навчального предмету «Захист України» в закладах системи загальної середньої освіти.
2. Цінність військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у контексті виховання патріотизму у молоді, набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції.
3. Створення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при районних державних адміністраціях, міських, селищних, сільських радах. Бердичівський район.
4. Національно-патріотичне виховання школярів у дистанційному форматі (на прикладі приватного ліцею Товариства з обмеженою відповідальністю «Заклад освіти «УСПІХ»).

Розгляд питань:

1. *Осередки викладання навчального предмету «Захист України» в закладах системи загальної середньої освіти.*

СЛУХАЛИ: Наталію ОСИПОВИЧ – директора Департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації, яка поінформувала, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 р. №1374 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета “Захист України” в області ведеться робота щодо створення осередків «Захист України».

Проведено попередній аналіз щодо потреби обладнання з виділенням функціональних зон зазначених осередків. Їх створення осередку передбачає дотримання певних вимог (наявність укриття, відповідна кількість здобувачів освіти, тощо. Загалом в області заплановано утворити 40 таких осередків: три - у закладах інституційного догляду; вісім - у закладах професійної (професійно-технічної) освіти; двадцять дев'ять – у закладах загальної середньої освіти. Органами місцевого самоврядування виділено кошти для співфінансування цього проєкту. Міністерство освіти і науки України затвердило оновлену освітню програму «Захист України» для учнів 10-11 класів. Тепер, зокрема, під час вивчення дисципліни, не буде поділу школярів і школярок за статтю. Хлопці й дівчата проходитимуть курс разом, а поділ на групи відбуватиметься для відпрацювання практичних навичок.

З 01 вересня 2024 року навчання школярів і школярок 10-11 класів відбуватимуться у тренінговому форматі. Простори для навчання будуть оснащені всім необхідним обладнанням, яке закуплять за кошти державної субвенції та кошти місцевих бюджетів. А саме:

- стрілецькими тренажерами;

- навчальними дронами;
- аптечками;
- медичними манекенами тощо.

Зокрема, у програмі для 10 класу передбачені 6 модулів:

- «Основи національної безпеки й оборони»;
- «Основи планування та управління»;
- «Озброєння та військова техніка. Стрілецька підготовка»;
- «Основи дій, комунікації та взаємодій у бою»;
- «Орієнтування на місцевості та інженерна фортифікація»;
- «Домедична допомога в умовах бою».

У 11 класі учні та учениці також вивчатимуть 6 модулів:

- «Військові технології та їх розвиток»;
- «Стрілецька підготовка, основи для дій та взаємодії в бою»;
- «Інформаційна війна»;
- «Домедична допомога в умовах бою»;
- «Цивільне населення в кризових умовах»;
- «Планую майбутнє: моя роль в обороні України».

Кожен модуль можуть викладати як учителі “Захисту України”, так і запрошені фахівці й фахівчині з конкретної теми. Крім того, осередок може залучати до викладання профільні організації.

Підготовка до роботи за оновленою програмою передбачає не тільки облаштування відповідних осередків, придбання нового обладнання, а й навчання педагогів. У червні за програмою МОН стартує підготовка тренерів і тренерок, які навчатимуть педагогів у регіонах. Тому до цієї роботи буде активно долучатися КЗ ЖОІППО.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома. Департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації, органам місцевого самоврядування рекомендувати:

- забезпечити у закладах системи загальної середньої освіти створення осередків «Захист України», із придбанням усього необхідного обладнання, облаштуванням функціональних зон;
- забезпечити підготовку тренерів та педагогів для роботи за оновленою освітньою програмою «Захист України» для учнів 10-11 класів, в т.ч. вирішення усіх кадрових питань;
- створити належні безпечні умови для доступу учнів 10-11 класів до навчання у створених осередках «Захист України»;
- довести до територіальних громад області інформацію щодо надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

ЗА-17; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0;
РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

2. Цінність військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у контексті виховання патріотизму у молоді, набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції.

СЛУХАЛИ: Юрія САЛІМОНОВИЧА – заступника начальника Управління професійної (професійно – технічної), фахової передвищої, вищої освіти та інноваційної діяльності – начальника відділу професійної (професійно – технічної) освіти Департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації, який доповів, що національно-патріотичне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління. Ідеалом виховання виступає різнобічно та гармонійно розвинений національно свідомий, високоосвічений, життєво компетентний громадянин, здатний до саморозвитку та самовдосконалення. Без любові до Батьківщини, готовності примножувати її багатства, оберігати честь і славу, а за необхідності – віддати життя за її свободу і незалежність, людина не може бути громадянином.

Давні мудреці говорили: «Оглядаючись в минуле - зніми капелюха, заглядаючи в майбутнє – засукай рукава».

У сучасних суспільно-політичних умовах, коли Україна ціною життя Героїв Небесної Сотні, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність, пріоритетного значення набуває національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді.

Одним із напрямків національно-патріотичного виховання, що має потужний виховний потенціал, є Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), яка є формою позакласної роботи з патріотичного та морально-етичного виховання школярів, засобом формування патріотичної свідомості, спортивно-оздоровчої роботи. Організація гри в навчальних закладах спирається на учнівське самоврядування, засноване на традиціях козацького кола, вільного народного віче, і являє собою добровільне об'єднання дітей для виконання завдань гри. Зазначена гра проводиться з 2009 року Міністерством освіти і науки України за сприянням інших міністерств, відомств та громадських організацій.

Метою гри є:

- виховання нових поколінь у дусі відданості Батьківщині та її народу на основі відродження національних і загальнолюдських духовних і моральних цінностей;
- виховання у молоді глибоких і твердих національно-патріотичних переконань, підготовка молоді до творчої праці, до військової служби та захисту своєї Батьківщини шляхом залучення до оборонно-масової та військово-спортивної патріотичної роботи;
- формування і виховання, спираючись на національні козацькі педагогічні традиції, у юнаків і дівчат високих морально-психологічних якостей; мужності, сміливості, рішучості, відваги, стійкості, дисциплінованості і ініціативності;
- виховання духовно та фізично розвиненого юного покоління українців на історично сформованих засадах козацького світогляду та здорового способу життя.

Основні завдання Гри концентруються на таких ключових аспектах:

- виховання дітей на принципах відданості Батьківщини, цінності суверенітету та незалежності нашої держави, українських національних історичних традицій;
- усвідомлення цінностей, засадничих для Української державності: гідність, воля, самобутність, національна ідентичність;
- формування компетентностей, необхідних для захисту Батьківщини, її суверенітету;
- створення виховного простору через реалізацію дієвих форм та методів роботи з дітьми через надання можливостей для проявів власної активності та самореалізації;
- актуалізація досвіду для прояву активної громадянської позиції та прийняття рішень з метою участі у житті суспільства;
- популяризація безпеки життєдіяльності, здорового та безпечного способу життя, активного дозвілля;
- розширення міжрегіональних взаємозв'язків дітей та молоді з різних регіонів України та за її межами, формування навичок ефективної взаємодії;
- зацікавлення учнівської молоді до вивчення історії України, її боротьбу за волю та незалежність, формування історичної пам'яті через дослідження архівних документів, наукових джерел тощо;
- популяризація національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання через канали мас-медіа;
- поширення та популяризація української мови серед учнівської молоді через проведення різноманітних активностей.

Цінність військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у контексті виховання патріотизму полягає у вихованні в учнівської молоді відданості принципам та цінностям держави, популяризації здорового і безпечного способу життя, організації змістовного дозвілля, удосконаленні системи військово-патріотичного виховання учнівської молоді.

У 2023-2024 н.р. в обласних та всеукраїнських конкурсах військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») взяли участь 5136 учнів закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти з 40 громад області, а саме:

Відун (знання історії українського війська) – 1656 дітей;

Впоряд (стройова підготовка) – 1480 дітей;

Рятівник (тактична медицина) – 1280 дітей;

Тактична підготовка (дії підрозділу в бою) – 504 дітей;

Конкурс звітів роїв («Добре діло») – 216 дітей.

У II обласному етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») взяли участь 13 роїв середньої вікової та 14 роїв старшої вікової груп з 16 громад області (270 учасників).

Переможці II обласного етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»):

Старша вікова група – Рій «Клейнод» Черняхівського ліцею № 1 Черняхівської селищної ради;

Середня вікова група – Рій «Воля» Романівського ліцею № 1 Романівської

селищної ради Житомирського району Житомирської області;
Молодша вікова група – рій «Незламні» Коростенського міського ліцею № 4 Житомирської області.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома. Департаменту освіти і науки обласної військової адміністрації:

- сприяти створенню та розвитку національно-патріотичних, військово-патріотичних осередків виховання дітей та молоді у закладах сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності та освітніх закладах області;
- активізувати роботу в територіальних громадах щодо залучення учасників до гри «Сокіл» («Джура»);
- забезпечити участь виховників роїв області у роботі Всеукраїнської школи виховників джур.

ЗА-17; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0; РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

3 Створення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при районних державних адміністраціях, міських, селищних, сільських радах. Бердичівський район.

СЛУХАЛИ: Катерину ВИСЛОЦЬКУ - заступника начальника Бердичівської районної військової адміністрації, яка зазначила, що в районі ведеться робота щодо створення координаційних рад. Розпорядженням Бердичівської районної військової адміністрації від 27.05.2024 № 58 «Про координаційну раду з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Бердичівській районній військовій адміністрації» затверджено склад та положення координаційної ради. На даний час підготовлений проєкт плану роботи координаційної ради на 2024 рік та готується перше організаційне засідання. Зазначена координаційна рада створена при Райгородоцькій сільській раді (розпорядження від 18.04.2024 № 4). Розпочато процес формування складу координаційної ради при Бердичівській та Андрушівській міських радах, Ружинській селищній раді, Семенівській та Швайківській сільських радах. Варто зазначити, що у територіальних громадах були визначені відділи відповідальні за впровадження державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Виховання свідомого громадянина-патріота України, готового до виконання конституційних обов'язків, є одним із ключових напрямів діяльності зазначених відділів.

СЛУХАЛИ: Людмилу ГУМЕННУ – заступника начальника управління – начальника відділу молодіжної політики та національно-патріотичного виховання Управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту обласної військової адміністрації яка зауважила, що 13 грудня 2022 року

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома. Рекомендувати районним військовим адміністраціям активізувати роботу щодо створення координаційних рад з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при органах місцевого самоврядування. До 01 жовтня 2024 року надати Управлінню національно-патріотичного виховання, молоді та спорту обласної військової адміністрації інформацію про проведену роботу.

ЗА-17; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0; РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

4. *Національно-патріотичне виховання школярів у дистанційному форматі (на прикладі приватного ліцею Товариства з обмеженою відповідальністю «Заклад освіти «УСПІХ»).*

СЛУХАЛИ: Олену УВАЄВУ - директорку Товариства з обмеженою відповідальністю «Заклад освіти «Успіх» яка ознайомила з роботою вищезазначеного закладу. Тільки в одному місті Житомирі протягом 2023-2024 років більше 4000 учнів навчається за екстернатною чи сімейною формою навчання. Більшість з цих учнів проживає за кордоном. Мільйони українських дітей і молоді зараз проживають у різних країнах світу, у багатьох немає можливості навчатись в українських школах. І саме дистанційний формат дає можливість спілкуватись з українською молоддю і підтримувати зв'язок з Україною.

ТОВ «Заклад освіти «Успіх» - це ліцензований ліцей для учнів 5-12 класів, який навчає у дистанційному форматі. На даний момент в ліцеї навчаються учні з 27 країн світу. Національно-патріотичне виховання здійснюється під час:

- онлайн-уроків;
- онлайн-свят;
- конкурсів;
- фото- і відеофлешмобів;
- рубрики «Цей день в історії» у новинах на навчальній платформі і у чатах класів.

Учні вивчають загальноукраїнські національні традиції, державні символи, історію рідного краю. На навчальній платформі щоденно висвітлюються різноманітні новини, зокрема:

- Рубрика «Цей день в історії України»;
- Українські державні свята;
- Українські релігійні свята.

Варто зазначити, що заклад активно співпрацює з Освітнім центром Верховної Ради України. Учні ліцею взяли участь в онлайн-уроці з парламентської просвіти та Всеукраїнському парламентському онлайн-уроці до Дня створення Української Центральної Ради.

Олена УВАЄВА зазначила, що дистанційний формат навчання – це єдина

можливість підтримувати зв'язок з мільйонами українських дітей, які вимушено опинилися за кордоном.

ВИРІШИЛИ:

Інформацію взяти до відома. Рекомендувати:

- освітнім закладам області розширити використання дистанційних технологій у національно-патріотичному вихованні школярів, забезпечуючи доступ до відповідних освітніх матеріалів та заходів для учнів, в тому числі, які перебувають за межами України;

- органам державної влади та місцевого самоврядування сприяти розвитку та впровадженню програм національно-патріотичного виховання у дистанційному форматі, зокрема шляхом створення спеціалізованих онлайн-платформ та підтримки віртуальних заходів з національно-патріотичної тематики.

- ЗА-17; ПРОТИ-0; УТРИМАЛИСЬ-0;
РІШЕННЯ УХВАЛИЛИ

Голова
обласної координаційної ради

Секретар
обласної координаційної ради

27.06.2024

Юрій ДЕНИСОВЕЦЬ

Сергій КОЗЛОВЕЦЬ